

14. mars 1984.

Herr Per Erik Rastad.
Heibergsgate 8.
2200 Kongsvinger.

Vedr.: Kongsvinger festnings historie 1940 - 1945.

Undertegnede er av Bjørn Østring blitt anmodet om å meddele Dem enkelte opplysninger angående bruken av Kongsvinger Festning under okkupasjonen.

Som bakgrunn for de informasjoner som jeg kan gi vil jeg få opplyse at jeg i 1941 var Intendant ved de første kurs som Norge SS holdt i Norge og fra januar 1942 og resten av okkupasjonen frem til 1945 var jeg Hirdintendant. I denne egenskap var det mitt ansvar å sørge for alt utstyr - uniform og materiell m.v. til alle Hirdens kurs og ferlegninger.

Mitt første møte med Kongsvinger Festning kan muligens ha interesse. Jeg var fra juli 1939 elev ved Kavaleriets befalskole og forlagt til Garderneen. Kavaleriets befalskole (Skeleeskadrenen) hadde i mitten av august 1939 utmars og øvelser som medførte at omkring 20 august 1939 så red den samlede eskadren fullt felteppsatt og under kommando av Rittmester Hærdal Broch inn på paradeplassen på Kongsvinger Festning.

Skeleeskadrenen paraderte for festningens kommandant Hoch-Nilsen som holdt en kort hilsmingstale og fortalte at det da var første gang siden 1905 at det igjen stod en felteppsatt norsk avdeling på Kongsvinger Festning. Skeleeskadrenen forlot festningen umiddelbart etterpå.

Tilfeldigvis er jeg også i stand til å gi noen informasjon omkring major Hoch-Nielsen's skjebne etterat han måtte kapitulere for tyske tropper i april dagene.

Jeg arbeidet i 1941 sammen med hans sønn - bekhelder i N.S. Riksekonomiavdeling i Oslo og han fortalte at majoren og hans familie umiddelbart etter kapitulasjonen måtte flytte ut fra kommandantbeligen og bare fikk ta med seg

det aller nødvendigste. Det gikk flere måneder før familien fikk anledning til å flytte alle sine eiendeler ut fra kommandantbeligen.

Hvilke avdelinger som var forlagt på Kongsvinger festning i tiden april 1940 til 1. juli 1941 har jeg ikke kjennskap til.

Norges SS blev etablert 21 mai 1941 og det første utdannelseskurs fant sted på Elverum folkehøyskole i tiden 26. mai 1941 til 28 juni 1941. Da blev alle deltakerne dimitert og sendt hjem.

Da krigen mot Sovjet begynte i slutten av juni 1941 blev det bestemt at Norges SS igjen skulle inkalles for øvelser og danne grunnstammen til Den Nerske Legion.

Norges SS møtte på Kongsvinger Festning søndag 6. juli 1941. Styrken var så vidt jeg erindrer ca 200 mann.

Jeg var den første tid Intendant ved Garnisonen.

På det tidspunkt hadde politidepartementet en avdeling politimenn under utdanning ved festningen. Festningen var imidlertid helt under tysk kommando og den tyske kommandant - jeg erindrer ikke navnet - var direkte underlagt Der Höhere Poletzeiführer - Gruppenführer Redies. Denne og flere av hans stab inspiserte flere ganger utdannelsen av Norges SS.

Oppholdet på Kongsvinger festning blev imidlertid av kort varighet. Opprettelsen av Den Nerske Legion krevde utdannere og befal og de fleste blev i begynnelsen av august 1941 overført til Bjølsen skole i Oslo .

Da Norges SS forlot Kongsvinger festning var fremdeles en avdeling av Ordenspoletiets skoleavdeling i forlegning der ved siden av tyske polititrepper.

Da Norges SS rykket inn på Kongsvinger Festning blev det nerske flagg heist ved siden av det tyske krigsflagg.

Da dette ikke var avtalt med festningens tyske kommandant oppstod det i den anledning mellom ham og kaptein Ragnar Berg en meget hissig diskusjon. Den tyske kommandant bøyde av og godtek det nerske flagg ved siden av det tyske så lenge Norges SS var på festningen.

Da så godt som samtlige fra Nerges SS gikk inn i Den Nerske Legion hadde Nerges SS ikke behov for bruk av festningen for utdannelseskurs før 1 juli 1942. Avdelingen blev omdøpt til Germanske SS Norge og samtlige aspiranter til avdelingen blev innkalt til kortere kurs både i 1942 1943 og 1944.

Jeg hadde fra 1941 intet med disse kurs og kan derfor ikke gi noen utførlig orientering om de forskjellige kurs.

Hverken Rikshirden - Hirdens Bedriftsvern eller Hirdens Alarmerheter var noen gang under utdanning ved Kongsvinger Festning.

Jeg er av den oppfatning at festningen hovedsaklig blev benyttet til utdanning av nerske politiavdelinger og at kommandanten hele tiden ^{var} en høyere tysk politioffiser. Jeg besøkte festningen i senhøsten 1944 sammen med oberst Søvik fra Statspolitiet. Da vi besøkte festningen var det bare tyske polititropper der, men det var også nerske fanger på utekomande fra Grini der. Blandt disse var også Birger Rudd. Fangene bodde i en egen brakke og utførte forskjellig leierarbeide.

Under besøket blev det av den tyske kommandant opplyst at det i nærmeste fremtid skulle arrangeres et kurs for Germanske SS.

Jeg antar at det meste av det jeg her kan meddele er kjent fra tidligere. Jeg antar at Lindvig i egenskap av leder for flere av de kursene som Germanske SS Norge hadde på Kongsvinger Festning kan gi mere eksakte opplysninger fra årene 1942 til 1945.

Med hilsen.